

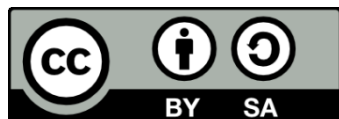

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Ενότητα 1: Οργάνωση του μαθήματος βάσης

Δημήτριος Γερμανός

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

---

1. Το θέμα του μαθήματος

Όταν βρισκόμαστε στην τάξη ...

- Αφηγούμαστε
- Δείχνουμε
- Προτείνουμε
- Συζητούμε με τα παιδιά
- Συντονίζουμε δραστηριότητες
- Συμμετέχουμε σε δραστηριότητες ...

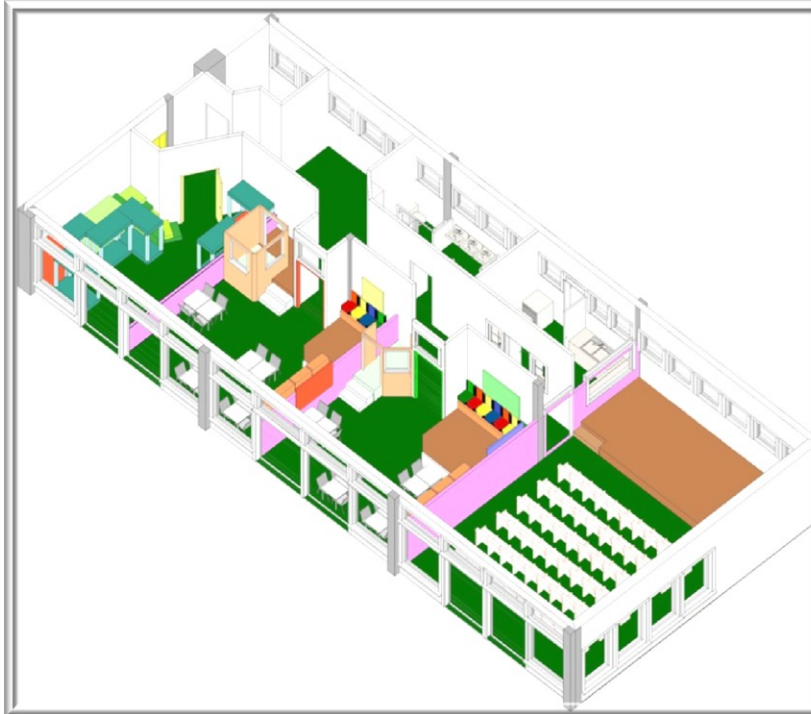
Για να τα κάνουμε όλα αυτά ...

- Μετακινούμεστε στην τάξη
- Στεκόμαστε
- Αλλάζουμε θέση στα έπιπλα
- Διακοσμούμε το χώρο
- Συγκεντρωνόμαστε με τους άλλους ή μένουμε μόνοι
- Παίζουμε ...

Με άλλα λόγια...

...οργανώνουμε και χρησιμοποιούμε τον χώρο.

Ο χώρος συνδέεται...(1/3)

... με τον τρόπο που:

- σκεπτόμαστε,
- ενεργούμε.

Ο χώρος συνδέεται...(2/3)

... με τον τρόπο που:

- επικοινωνούμε,
- αναπτύσσουμε σχέσεις.

Ο χώρος συνδέεται...(2/3)

... με τον τρόπο που
αναπτύσσουμε
συναισθήματα.

Γι' αυτό και ο σχολικός χώρος...(1/2)

...δεν μπορεί να εξομοιωθεί με ένα τεχνικό έργο, μια κατασκευή...
επειδή κυρίως είναι περιβάλλον αγωγής και πολιτισμού/1...

2ο Δημοτικό Σχολείο Σταυρούπολης
Μια αίθουσα **πριν** (αριστερά) και **μετά** (δεξιά) από
την παιδαγωγική παρέμβαση για την αλλαγή στο χώρο.

Παιδαγωγικός Ανασχεδιασμός του Χώρου:
Καθηγητής Δ. Γερμανός

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Γι' αυτό και ο σχολικός χώρος...(2/2)

...δεν μπορεί να εξομοιωθεί με ένα τεχνικό έργο, μια κατασκευή...
επειδή κυρίως είναι περιβάλλον αγωγής και πολιτισμού/2...

Συγκρότημα Νηπιαγωγείων «Μαναβή»
Μια αίθουσα **πριν** (αριστερά) και **μετά** (δεξιά) από
την παιδαγωγική παρέμβαση για την αλλαγή στο χώρο

Παιδαγωγικός Ανασχεδιασμός του Χώρου:
Καθηγητής Δ. Γερμανός

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

...στο οποίο αναπτύσσονται διαδικασίες μάθησης και ανάπτυξης του παιδιού.

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Αυτά θα μελετήσουμε και θα συζητήσουμε στο μάθημα δίνοντας έμφαση ιδίως:

1. Στην κατανόηση της σύνθετης ποιότητας του χώρου, υλικής, ψυχολογικής, κοινωνικής και παιδαγωγικής.
2. Στην κατανόηση της σημασίας των σχέσεων χώρου για τη μάθηση και τη διαδικασία ανάπτυξης του παιδιού.
3. Στις τεχνικές για παιδαγωγικές παρεμβάσεις στο χώρο.

2. Η οργάνωση και η διδασκαλία του μαθήματος

Όπως ορίζει ο νέος νόμος για τα ΑΕΙ, το μάθημα θα διδαχθεί με συνδυασμό μεθόδων και τεχνικών (1/2)

1. Με σεμινάρια*, που θα περιλαμβάνουν:

α) παρουσιάσεις και προβολές, β) συζητήσεις.

* Στα σεμινάρια, εκτός από τον διδάσκοντα θα συμμετάσχουν σχολικοί σύμβουλοι και νηπιαγωγοί.

2. Με λειτουργία ομάδων μέσα και έξω από την τάξη.

3. Με χρήση της πλατφόρμας elearning.auth* στο internet, για την πληρέστερη οργάνωση του μαθήματος.

* Επικοινωνία με τους φοιτητές, πληροφορίες & εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος, ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων και υλικού με άλλους διδάσκοντες, βιβλιογραφία ...

Όπως ορίζει ο νέος νόμος για τα ΑΕΙ, το μάθημα θα διδαχθεί με συνδυασμό μεθόδων και τεχνικών (2/2)

1. Με λειτουργία φόρουμ* στο διαδίκτυο.

* Ομάδες συζητήσεων (φοιτητές) για θέματα του μαθήματος, όπως διαμόρφωση προτάσεων, ανάπτυξη συνεργασιών κ.λπ.

2. Με άσκηση πεδίου*, για άμεση απόκτηση εμπειρίας από τους φοιτητές, σχετικής με το περιεχόμενο του μαθήματος.

* Παρατήρηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών ενός περιβάλλοντος αγωγής με στόχο:

α) την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του και

β) την αξιολόγησή του.

Η οργάνωση του μαθήματος σε τομείς

Τμήμα 1

**Εισαγωγή-
εξοικείωση**

Κριτική παρουσίαση
της υφιστάμενης
κατάστασης

Μαρτυρίες

Τμήμα 2

**Θεωρία και
εφαρμογές**

Έμφαση στη
σύνδεση θεωρίας και
πράξης

Ανατροφοδότηση

Τελική εργασία

Τμήμα 3

**Μελέτη-
αυτομόρφωση**

Προσωπική
βελτίωση μέσα από
λειτουργία ομάδων

**Εργασίες διαρκούς
αξιολόγησης**

**Τα τρία τμήματα συνδέονται
και αλληλοτροφοδοτούνται**

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα elearning.auth

με βάση την οποία θα οργανωθούν τα περιεχόμενα και η επικοινωνία του μαθήματος.

The screenshot displays the elearning.auth interface. At the top, there is a navigation bar with options like 'Τα μαθήματά μου', 'Ελληνικά (el)', 'Οι ενέργειές μου', 'Οδηγοί', 'Επικοινωνία', and 'Διαμορφώστε το μάθημά σας μετά τη μεταφορά'. Below this, the main content area is divided into several sections:

- ΠΛΟΗΓΗΣΗ (Navigation):** Includes 'Αρχή', 'Η αρχική μου', 'Σελίδες ιστοτόπου', 'Το προφίλ μου', 'Τρέχον μάθημα', 'Χώρος και διαδικασίες αγωγής [ΥΒ.1.012]', 'Συμμετέχοντες', 'Ανακοινώσεις', 'Εργασίες', 'Forums', 'Τεστ', 'Πληροφορίες διδασκόντων', 'Πληροφορίες μαθήματος', 'Βιβλιογραφία', 'Υλικό μαθήματος', and 'Τα μαθήματά μου'.
- Ανακοινώσεις (Announcements):** Lists 'Forum Ανακοινώσεων' (with a note 'Μία μη αναγνωσμένη δημοσίευση'), 'Στοιχεία επικοινωνίας', and 'Κριτήρια Αξιολόγησης Εργασιών'.
- Εργασίες (Assignments):** Lists 'Ανάρτηση οδηγιών και εκπαιδευτικού υλικού για την τελική εργασία', 'Ανάρτηση οδηγιών για την 1η εργασία στο Μάθημα "Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής"', 'Ανάρτηση των υλικών του μαθήματος στο Blackboard', 'Ανάρτηση εργασιών για όσους χρωστούν το μάθημα', 'Οδηγίες ανάρτησης 1ης εργασίας', and 'Παράταση υποβολής της 1ης εργασίας'.
- Εργασίες (Assignments):** Lists '"Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής" - 1η εργασία' and '"Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής" / Οδηγίες για την 1η εργασία'.
- ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (Recent Announcements):** Includes 'Προσθήκη νέου θέματος...', 'Δημιουργία ομάδων' (18 Μάρ, 23:16 ΡΟΔΕΑ ΚΑΤΣΑΠΗ), and 'Παλαιότερα θέματα ...'.
- QUICKMAIL:** Includes 'Δημιουργία νέου Email', 'Υπογραφές', 'Εμφάνιση Πρόχειρων', 'Ιστορικό', 'Εναλλακτικά Emails', and 'Διαμόρφωση'.
- ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ (Participants):** Includes 'Συμμετέχοντες'.
- ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ (Calendar):** Shows a calendar for April 2015 with dates 1 through 18.

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Οι θεματικές ενότητες του περιεχομένου

Θεματικές ενότητες	Μαθήματα
1. Βασικοί παράγοντες της διαδικασίας αγωγής	2
2. Η δυναμική της σχέσης του ανθρώπου με το χώρο και η εκπαιδευτική της σημασία	3
3. Οι τρεις ποιότητες του χώρου	3
4. Η σύνδεση του χώρου με μια διαδικασία αγωγής	4
5. Ανακεφαλαίωση – ανατροφοδότηση	1

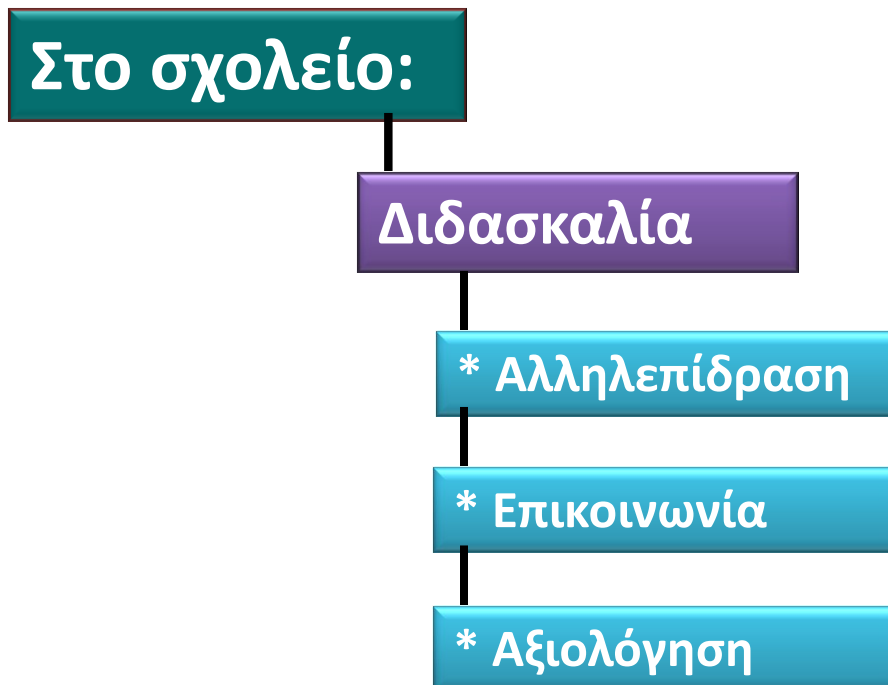

3. Η προσέγγιση του αντικειμένου

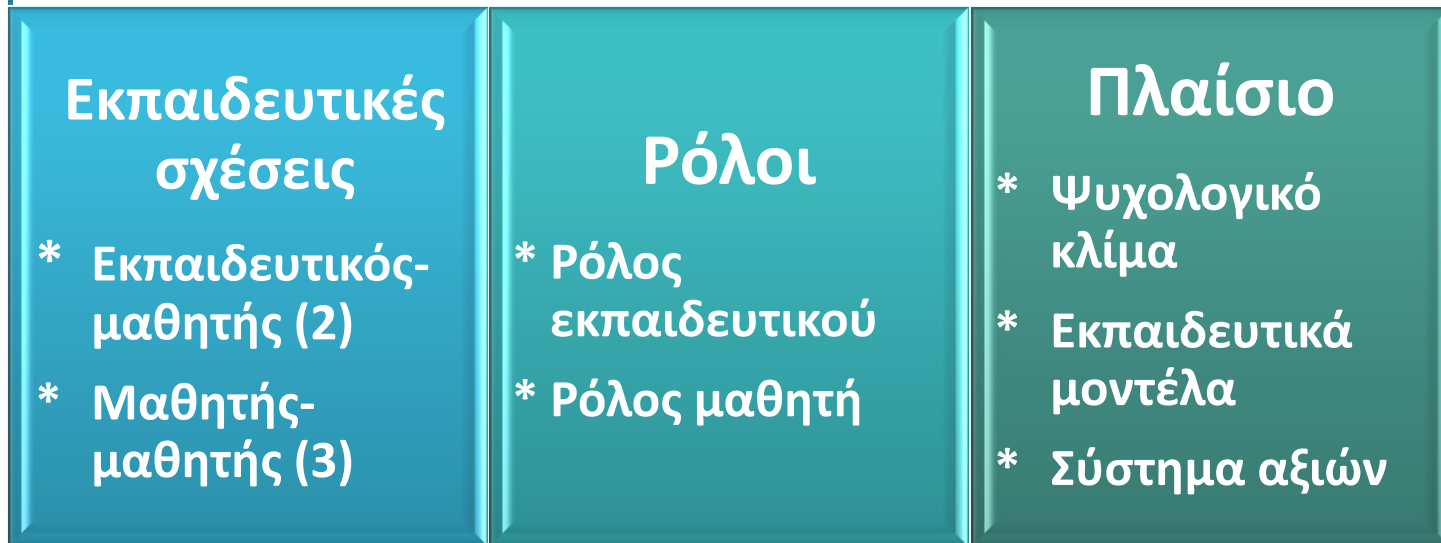
1. Η διαδικασία αγωγής ...

- ... είναι μια σειρά από ενέργειες, που έχουν ως στόχο τη μάθηση και την ανάπτυξη του ατόμου.

Οι ενέργειες αυτές...

...αναπτύσσονται σε ένα σύστημα από παράγοντες που παρεμβαίνουν στη διαδικασία αγωγής.

2. Στο σύστημα αυτό...

...ανήκει και ο χώρος, στον οποίο αναπτύσσονται οι παράγοντες της αγωγής.

Χώρος :
Ταυτόχρονα δύο επίπεδα,
επικεντρωμένα:
1. στην υλική
πραγματικότητα,
2. στον άνθρωπο.

1. Το επίπεδο το επικεντρωμένο στην υλική
πραγματικότητα περιλαμβάνει *:

Εσωτερικούς και υπαίθριους χώρους

Αντικείμενα και κατασκευές

Βλάστηση και αντικείμενα από τη φύση

2. Το επίπεδο το επικεντρωμένο στον
άνθρωπο περιλαμβάνει το «χώρο της
συμπεριφοράς» *

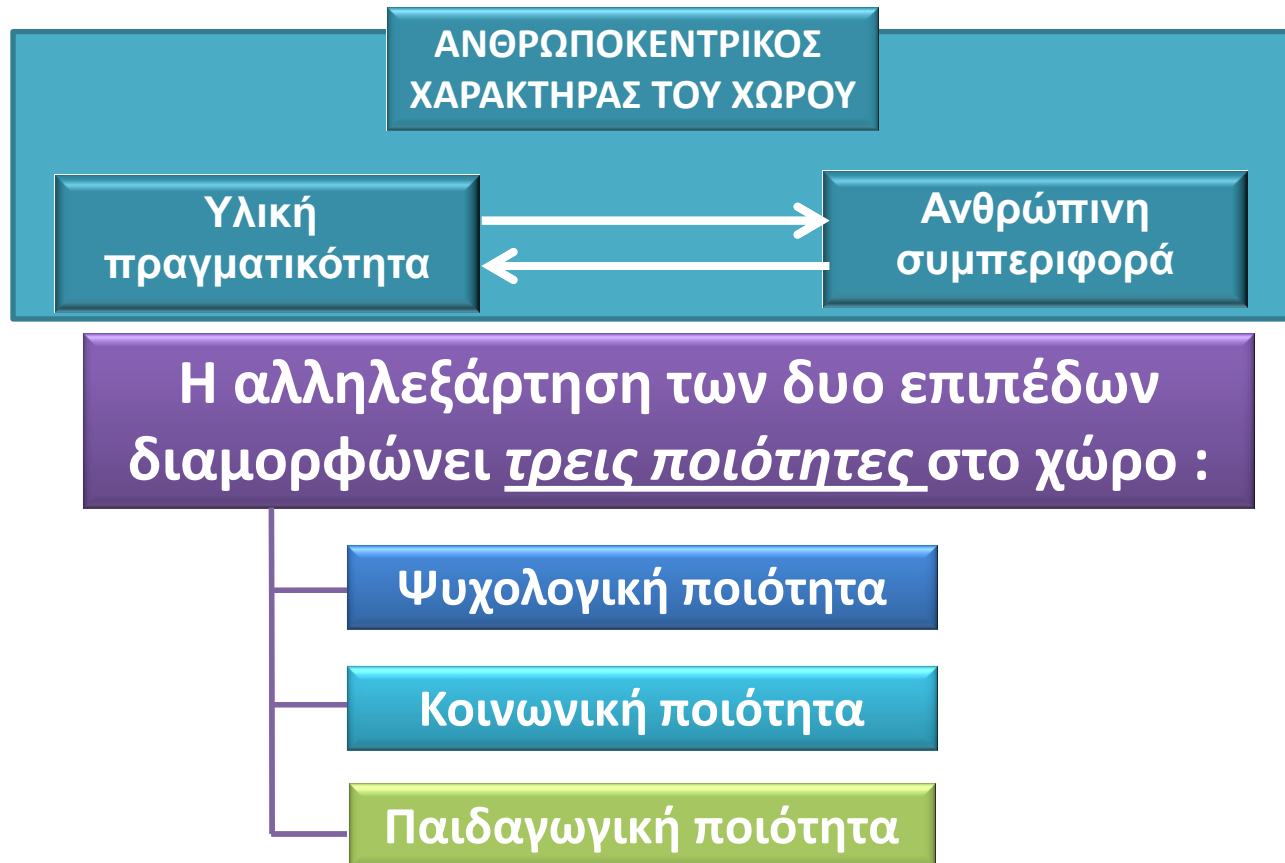
*Koffka, K. (1935). Principles of Gestalt Psychology. New York: Harcourt & Brace

Τα δυο επίπεδα...

...συνδέονται με σχέσεις αλληλεξάρτησης και προσδιορίζουν τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα του χώρου.

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Οι παράγοντες του συστήματος...

...αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και διαμορφώνουν την ποιότητα της διαδικασίας αγωγής.

Πηγές εικόνων

Όλες οι εικόνες προέρχονται από το προσωπικό αρχείο του διδάσκοντα, καθηγητή κ. Δημήτρη Γερμανού.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημήτριος Γερμανός.
«Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής. Οργάνωση του μαθήματος βάσης». Έκδοση:
1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS346/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

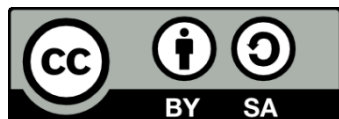
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ομάδα Έργου «Ανοικτά
Ακαδημαϊκά Μαθήματα Α.Π.Θ.»
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

